

معرفی مرکز آمار ایران

مرکز آمار ایران به منظور ایجاد یک نظام متمرکز آماری و با هدف تهیه آمارهای جامع و صحیح در زمینه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی برای رفع نیازهای برنامه‌ریزی، علمی و پژوهشی کشور تأسیس شد. به دلیل نیاز روزافزون دستگاه‌های برنامه‌ریزی کشور به آمار و اطلاعات و ضرورت همکاری بسیار نزدیک سازمان اصلی تولیدکننده آمار با دستگاه برنامه‌ریزی، اداره آمار عمومی که تا آن زمان وابسته به وزارت کشور بود در سال ۱۳۴۴ با نام مرکز آمار ایران به زیر مجموعه‌های سازمان برنامه و بودجه پیوست. هم اکنون این مرکز، زیر نظر معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری فعالیت می‌کند.

نمودار ۱- نمودار سازمانی مرکز آمار ایران

ماده ۱ - تعاریف و اصطلاحات مندرج در این قانون به قرار زیر است:

- سرشماری: منظور آمارگیری‌هایی است که کلیه افراد و واحدهای جامعه مورد مطالعه را دربرگیرد و در موارد مشخص به منظور جمع‌آوری اطلاعات در زمینه فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مانند نفوس، مسکن، کشاورزی، صنعت، ساختمان، بازرگانی، فرهنگی و سایر فعالیت‌ها صورت می‌گیرد. در صورتی که سرشماری در سراسر کشور به عمل آید سرشماری عمومی نامیده می‌شود.
- آمارگیری نمونه‌ای: منظور جمع‌آوری اطلاعات آماری از تعدادی از افراد یا واحدهای جامعه بر اساس روش‌های علمی آماری است که نتایج آن قابل تعمیم باشد.
- آمارگیری جاری: منظور آمارگیری‌هایی است که از روی مدارک، گزارش‌ها و فرم‌های مربوط به فعالیت‌های جاری وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی وابسته به دولت انجام می‌شود.
- محاسبات ملی: منظور بیان آماری کلیه فعالیت‌های اقتصادی کشور طی یک دوره زمانی می‌باشد.
- شاخص قیمت‌ها: منظور کمیتی است که تغییرات متوسط قیمت کالاها و خدمات را نسبت به یک زمان معین نشان دهد.
- قالب آماری: منظور فهرستی از مشخصات کلی افراد یا واحدهای جامعه مورد آمارگیری است که بخصوص در آمارگیری‌های نمونه‌ای از آن استفاده می‌شود.
- خدمات آماری: منظور انجام تمام یا قسمتی از خدماتی است که در زمینه تهیه و اجرای طرح‌های آماری و استخراج نتایج و چاپ و انتشار آن‌ها به عمل می‌آید.

ماده ۳- وظایف و اختیارات مرکز آمار ایران به شرح زیر است:

۱. انجام سرشماری‌های عمومی و آمارگیری‌های نمونه‌ای در زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی
۲. تهیه آمارهای لازم به منظور تأمین نیازمندی‌های برنامه‌ریزی و هدف‌های برنامه‌های عمرانی کشور
۳. تهیه و بهنگام‌سازی چارچوب‌های آماری
۴. استخراج، بررسی، چاپ و انتشار نتایج حاصل از سرشماری‌ها و آمارگیری‌ها
۵. تهیه حساب‌های ملی و شاخص قیمت‌ها
۶. تهیه تعاریف، مفاهیم، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری
۷. گردآوری آمارهای مورد نیاز از بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاونی
۸. تهیه و انتشار سالنامه آماری کشور
۹. تمرکز اسناد، مدارک و اطلاعات آماری
۱۰. راهنمایی‌های فنی به واحدهای آماری وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، سازمان‌های وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی و همچنین مؤسسات بخش خصوصی و تعاونی
۱۱. انجام خدمات آماری برای بخش‌های عمومی، خصوصی و تعاونی

معرفی مرکز آمار ایران

ماده ۷- هر شخص ساکن ایران همچنین اتباع ایرانی مقیم خارج از کشور مکلفند به پرسش‌های مربوط به کلیه سرشماری‌ها و آمارگیری‌ها که توسط مرکز آمار ایران انجام می‌شود پاسخ صحیح دهند. آمار و اطلاعاتی که ضمن آمارگیری‌های مختلف از افراد و مؤسسات جمع‌آوری می‌شود محرمانه خواهد بود و جز در تهیه آمارهای کلی و عمومی نباید مورد استفاده قرار گیرد. استفاده و مطالبه و استناد به اطلاعات جمع‌آوری شده از افراد و مؤسسات به هیچوجه در مراجع قضایی و اداری و مالیاتی و نظایر آن مجاز نخواهد بود.

ماده ۸- وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی موظفند در انجام آمارگیری‌ها از تعاریف، مفاهیم، روش‌ها، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری مرکز آمار ایران تبعیت نمایند.

بودجه

کل اعتبارات مصوب مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۰ بالغ بر ۱۰۵۰ میلیارد ریال شامل ۲۹۷۲۶۳ میلیون ریال اعتبارات هزینه‌ای با ۹۷ درصد رشد نسبت به سال قبل، ۳۵۷۹۹ میلیون ریال اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با ۳۸۷ درصد رشد نسبت به سال قبل و ۷۱۶۲۰۵ میلیون ریال اعتبارات مربوط به ردیف سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ بوده است. از محل اعتبارات ابلاغی، ۹۵ درصد از اعتبارات هزینه‌ای (حقوق و مزایای مستمر و ...) و ۷۲ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (تأمین تجهیزات و تعمیرات اساسی ساختمان و تأمین سخت‌افزار و نرم‌افزار در نظام آماری کشور) و ۱۰۰ درصد اعتبارات ردیف سرشماری تخصیص داده شد.

نیروی انسانی

در سال ۱۳۹۰ تعداد ۴۵۷ نفر در مرکز آمار ایران به شرح جدول ۱ فعالیت اشتغال داشته‌اند. همچنین مجوز استخدام ۵۰ نفر کارشناس و کارشناس ارشد به منظور تقویت نیروی انسانی مرکز و اجرای بهینه وظایف محوله در قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور اخذ شده است.

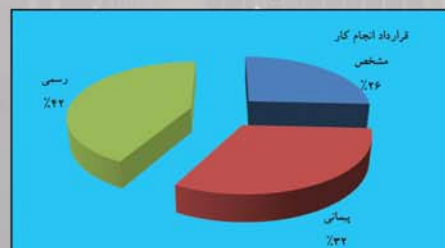
جدول ۱- نیروی انسانی شاغل مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۰ به تفکیک نوع استخدام و مدرک تحصیلی

نوع استخدام	مدرک تحصیلی	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم و کمتر از آن	جمع
رسمی		۴	۷۵	۸۱	۶	۲۷	۱۹۳
پیمانی		۱	۳۹	۵۹	۲	۴۵	۱۴۶
قرارداد انجام کار مشخص		۰	۱۹	۴۲	۴	۵۳	۱۱۸
جمع		۵	۱۳۳	۱۸۲	۱۲	۱۲۵	۴۵۷

نمودار ۳- نیروی انسانی مرکز آمار ایران به تفکیک مدارک تحصیلی

نمودار ۲- نیروی انسانی مرکز آمار ایران به تفکیک نوع استخدامی

۱. دستیابی به اطلاعات آماری بهنگام، با کیفیت و متناسب با نیاز کاربران با اجرای طرح‌های آمارگیری و توسعه نظام آمارهای ثبتی
۲. افزایش مقایسه‌پذیری اطلاعات آماری تولید شده در نظام آماری کشور از طریق تدوین و بازنگری طبقه‌بندی‌های آماری، استانداردسازی تعاریف و مفاهیم دستگاه‌های اجرایی و مرکز آمار ایران
۳. توسعه و بهبود ظرفیت تخصصی و حرفه‌ای مرکز آمار ایران از طریق طرح‌های پژوهشی مسئله‌محور و نتیجه‌گرا
۴. ارتقای فرهنگ آماری
۵. تسهیل در اطلاع‌رسانی آماری متناسب با نیاز کاربران و تأکید بر دسترسی برابر، آسان و سریع
۶. گسترش همکاری‌ها و ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی به منظور معرفی جایگاه نظام آماری کشور و تبادل تجارب علمی
۷. استفاده بهینه از منابع انسانی، مالی و فیزیکی مرکز آمار ایران
۸. ارتقای کیفیت تهیه، تولید، پردازش و انتشار اطلاعات آماری از طریق نظارت بر تولید و انتشار اطلاعات آماری و شاخص‌ها و نظارت بر ساماندهی آمارهای ثبتی
۹. یکپارچه‌سازی اطلاعات آماری کشور و بهبود فرایندهای تولید، پردازش، انتشار و امنیت اطلاعات آماری با بهره‌گیری از راه‌کارهای نوین فناوری اطلاعات
۱۰. دستیابی به اطلاعات پایه‌ای بهنگام نفوس و مسکن مطابق با توصیه‌ها و استانداردهای ملی و بین‌المللی با اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰
۱۱. ارتقا و توسعه کیفیت نظام‌های مدیریت در مرکز آمار ایران

نمودار ۴- پیشرفت اهداف کلان سال ۱۳۹۰ مرکز آمار ایران

